

Davacı : Türk Eğitim Sen

Vekili : Av. Tuğçe MUTLU

Talatpaşa Bulvarı No:160/6 - Cebeci Çankaya/ANKARA
Davalılar : 1- Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı - BilkentANKARA

Vekili : Av. Aysun SİVRİKAYA - (Aynı adreste)

2- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı - BilkentANKARA

Vekili : Av. Murat Mert AYBEK - (Aynı adreste)

Davanın Özeti : Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'nca 31/12/2015 tarihinde ilan edilen "Doçentlik Sınavı Başvuru Şartları" başlıklı duyuruyla getirilen doçentlik sınav başvuru koşullarından;

a- Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri, Filoloji, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarında yapılacak başvurularda aranacak "Bilimsel Araştırma Projeleri" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarında üniversite içinde yapılan "Bilimsel Araştırma Projelerinin (BAP)" yer almamasına ilişkin eksik düzenlemenin,

b- Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri ve Matematik, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarında yapılacak başvurularda aranacak "Bilimsel Toplantı" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarında "yalnız bir bildiri" ,

c- Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri ve Matematik, Filoloji, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarında yapılacak başvurularda aranacak "Eğitim-Öğretim Faliyetleri" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarının "Doktora eğitimini tamamladıktan sonra açık, uzaktan veya yüzyüze ortamlarda verilmiş ders a) Bir dönem yüksek lisans veya doktora dersi, b) Bir dönem önlisans veya lisans dersi",

d- Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri ve Matematik, Filoloji, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarının tümünde "Tanımlar" başlığı altında yer alan "Tanınmış Ulusal Yayınevi", "Tanınmış Uluslararası Yayınevi", "Uluslararası Bilimsel Toplantı" ibarelerinin iptali istemidir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın Savunmasının Özeti : Usul yönünden, davacı sendikanın davaya konu düzenlemenin iptalini istemekte kişisel, güncel ve meşru menfaatinin bulunmadığı; esas yönünden ise, "Doçentlik Sınavı Başvuru Şartları" ve "Bilim alanları ve Anahtar Kelimeler" başlıklı düzenlemenin alanında uzman olan kişilerden oluşan "Doçentlik Çalışma

Grubu" tarafından hazırlandığı, 2547 sayılı Kanuna uygun olan dava konusu düzenlemede hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'nın Savunmasının Özeti: Usul yönünden, davacı sendikanın davaya konu düzenlemenin iptalini istemekte kişisel, güncel ve meşru menfaatinin bulunmadığı; esas yönünden ise, dava konusu düzenlemede hukuka aykırılık bulunmadığı, istemin ve davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Handan Nalan ERMAN

Düşüncesi : "Bilimsel Araştırma Projeleri" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarında üniversite içinde yapılan "Bilimsel Araştırma Projelerinin (BAP)" yer almamasına ilişkin eksik düzenleme yönünden , "Bilimsel Toplantı" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarında yer alan "yalnız bir bildiri" ibaresi yönünden, "Eğitim-Öğretim Faliyetleri" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarının "Doktora eğitimini tamamladıktan sonra açık, uzaktan veya yüzyüze ortamlarda verilmiş ders a) Bir dönem yüksek lisans veya doktora dersi, b) Bir dönem önlisans veya lisans dersi" ibareleri ve "Tanımlar" başlığı altında yer alan "Uluslararası Bilimsel Toplantı" ibaresi yönünden davanın reddine; "Tanımlar" başlığı altında yer alan "Tanınmış Ulusal Yayınevi" ve "Tanınmış Uluslararası Yayınevi" ibarelerinin ise iptaline karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Fikriye DOĞRU

Düşüncesi : Dava; Üniversitelerarası Kurul Başkanlığınca 31/12/2015 tarihinde ilan edilen "Doçentlik Sınavı Başvuru Şartları" başlıklı duyuruyla getirilen doçentlik sınav başvuru koşullarından; a- *Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, ... Temel Alanlarında yapılacak başvurularda aranacak "Bilimsel Araştırma Projeleri" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarında üniversite içinde yapılan "Bilimsel Araştırma Projelerinin (BAP)" yer almamasına ilişkin eksik düzenlemenin;* b- *Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, ... Temel Alanlarında yapılacak başvurularda aranacak "Bilimsel Toplantı" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarında "yalnız bir bildiri"* c- *Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, ... Temel Alanlarında yapılacak başvurularda aranacak "Eğitim-Öğretim Faliyetleri" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarının "Doktora eğitimini tamamladıktan sonra açık, uzaktan veya yüzyüze ortamlarda verilmiş ders (a) Bir dönem yüksek lisans veya doktora dersi, (b) Bir dönem önlisans veya lisans dersi",* d- *Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, ... Temel Alanlarının tümünde "Tanımlar" başlığı altında yer alan "Tanınmış Ulusal Yayınevi", "Tanınmış Uluslararası Yayınevi", "Uluslararası Bilimsel Toplantı" ibarelerinin iptali istemiyle Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı ile Yükseköğretim Kurul Başkanlığına karşı açılmıştır.*

Davalı idarelerin usule yönelik savları yerinde görülmemiştir.

Dava konusu duyuru işleminin dayanağı olup 7/2/2015 tarihli ve 29260 sayılı R.G.'de yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliği; 15.04.2018 tarih ve 30392 sayılı R.G.'de yayımlanan

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2016/2365

Karar No : 2018/8777

Doçentlik Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmış olup; yönetmeliğin adından "Sınav" ifadesi çıkarılmış, yönetmelikte "Doçentlik Sınavı"na yönelik tüm ifadeler yerini artık "Doçentlik Değerlendirmesi"ne bırakmış; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununda yapılan yabancı dil sınavı düzenlemesi yönetmeliğe de koyularak asgari puan şartı 65'ten 55'e düşürülmüş; başvuru dönemleri her yıl Nisan ve Ekim ayları olarak uygulanırken, bundan sonra başvurular Mart ve Ekim aylarının on beşinci günü başlayıp, en geç ilgili ayın son çalışma günü mesai saati bitimine kadar devam edeceği düzenlenmiş ve "Doçentlik Unvanı" alabilmek için sözlü sınav şartı uygulamadan tamamen kaldırılırken, bir üniversitenin doçent kadrosuna atanabilmek için o üniversitenin "Sözlü Sınav Şartını" atama ölçütü olarak koyması halinde sınav Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenen jüri aracılığıyla yapılması usulü getirilmiştir.

Bu değişiklik işbu davayı doğrudan etkilemekle birlikte dava konusu genel işleme dayanılarak tesis edilmiş işlemler olduğu ve hususta ilk derece idare mahkemelerinde açılmış davalar bulunduğu hususu dikkate alındığında; işlem tarihi itibarıyla işin esasının incelenmesi gerekmektedir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun "Doçentlik Sınavı" başlıklı 24 maddesinde işlem tarihi itibarıyla yürürlükte olduğu şekliyle; "a) Doçentlik sınavı, Üniversitelerarası Kurulca yılda iki kere yapılır.

Aşağıdaki şartları haiz adaylar, Üniversitelerarası Kurulun tespit edeceği tarihe kadar, Üniversitelerarası Kurula gerekli belge ve yayınlar ile birlikte başlıca bilim dalı ile uzmanlık ve araştırma konularını da bildirerek başvururlar.

b) Doçentlik sınavına başvurabilmek için aşağıdaki şartlar aranır:

1) Bir lisans diploması aldıktan sonra, doktora veya tıpta uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterli kazanmış olmak.

2) Üniversitelerarası Kurulun her bir bilim disiplininin özelliklerini dikkate alarak belirteceği görüş çerçevesinde Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirtilen şartları taşıyan özgün bilimsel yayın ve çalışmalar yapmak.

3) Yükseköğretim Kurulunun belirlediği kıstaslar çerçevesinde yapılan merkezi yabancı dil sınavında başarılı olmak. Bu sınavın, adayın bilim dalı ile ilgili olması şartı aranmaz. Bilim alanı bir yabancı dille ilgili olanlar bu sınavı başka bir yabancı dilde vermek zorundadırlar.

.....

Doçentlik sınavına ilişkin esas ve usuller, Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınmak suretiyle Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." hükmü getirilmiştir.

07/02/2015 tarih ve 29260 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliğinin 3. maddesinde "Doçentlik sınavı, Üniversitelerarası Kurulca belirlenen ve Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanan bilim/sanat alanları ve doçentlikle ilgili kriterler

çerçevesinde yapılır. Bilim/sanat alanlarındaki güncellemeler izleyen dönemde, doçentlik kriterlerindeki güncellemeler ise kabul edildikleri tarihten sonraki ikinci doçentlik başvuru döneminde uygulanır.", hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davalı idarelerin savunmalarındaki. "Yükseköğretim Kurulu tarafından doçentlik sınavı başvuru şartları, doçentlik bilim alanları ve anahtar kelimeler hakkında çalışma yapmak üzere Doçentlik Çalışma Grubu oluşturulduğu" açıklamasının araştırılması yolundaki 8. Dairenin 28/09/2016 tarihli ara kararına, Üniversitelerarası Kurul Başkanlığınca cevaben "işlem dosyasının daha önce savunma ekinde gönderildiği" belirtilirken, YÖK tarafından cevaben bazı genel açıklamalar yapılmış ise de; "doçentlik çalışma grubunun" oluşturulduğuna yönelik hiçbir açıklama yapılmadığı anlaşılmaktadır.

İdareler, normlar hiyerarşisine aykırı olmayacak şekilde, hizmet etkinliğinin sağlanması için gerekli önlemleri alma, bu kapsamda mevzuat değişikliği yapma hususunda takdir yetkisine sahiptirler. Kamu hizmetlerinin hangi koşullar altında ve nasıl yürütüleceğini önceden saptamak her zaman mümkün olmadığı için, gelişen durumlara ayak uydurmak ve ortaya çıkan ihtiyaçları karşılayabilmek amacıyla düzenleyici işlemler üzerinde gerekli değişiklikleri yapma hususunda idarelerin takdir yetkisi bulunduğu hususunda kuşku bulunmamaktadır.

İdareye tanınan bu takdir yetkisinin, idarenin keyfi olarak hareket edebileceği anlamına gelmeyeceği de izahtan varestedir. Takdir yetkisinin yargısal denetimi, bu yetkinin hukuka, eşitlik ilkesine ve kamu yararına uygun olup olmadığı ile sınırlıdır.

Davalı idareler tarafından; dava konusu düzenlemenin kamu yararı ve hizmet gerekleri gözetilerek yapıldığı ve bu konuda idarenin takdir yetkisi olduğu iddia edilmekte ise de, bu iddiaları destekleyen ve düzenlemenin yapılmasına esas teşkil eden gerekçelerin ve özellikle doçent adayları bağlamında doçent adaylarının yayın ve eserlerindeki bilimsel kalitenin artırılması husununun ve bu konuya ilişkin akademik gerekliliğin varlığını ortaya koyan verilerin veya bu yöndeki akademik çevrelerden alınmış bilimsel görüşlerin dikkate alınarak düzenleme yapıldığını gösteren bilgi ve belgelerin sunulmadığı görülmektedir..

Bu durumda; "Bilimsel Araştırma Projeleri" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarında üniversite içinde yapılan "Bilimsel Araştırma Projelerinin (BAP)" yer almamasına ilişkin hukuken geçerli bilgi ve belge olmadığı açık olup; bu kısmın eksik düzenlenmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

"Bilimsel Toplantı" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarında "yalnız bir bildiri" ifadesi incelendiğinde;

Bahse konu duyuruyla getirilen doçentlik sınav başvuru koşullarından Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri ve Matematik, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdarî Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarında, "Bilimsel Toplantı" başlığı altında; uluslararası bilimsel toplantıda

sunulan ve bilim alanına katkı sağlayan sözlü bildirilerin 3 puan, ulusal bilimsel toplantıda sunulan ve bilim alanına katkı sağlayan sözlü bildilerin 2 puan, bu madde kapsamında en az 5 puan almanın zorunlu olduğu ve en fazla 10 puan alınabileceği belirtildikten sonra; bir bilimsel toplantıda, birden fazla bildiri sunulması mümkün olduğu ve aynı bilimsel toplantıda birden fazla bildiri sunulması durumunda dahi, yalnız bir bildirin puanlanmasına ilişkin sınırlamayı hukuken geçerli sebebe dayandıramamışlardır.

"Eğitim-Öğretim Faliyetleri" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarının "Doktora eğitimini tamamladıktan sonra açık, uzaktan veya yüzyüze ortamlarda verilmiş ders a) Bir dönem yüksek lisans veya doktora dersi, b) Bir dönem önlisans veya lisans dersi" ibaresine gelince;

Uygulamada; doktorasını bitiren araştırma görevlilerinin, derse giremedikleri ve tez danışmanı olamadıkları için, bu düzenleme ile kadro nedeniyle yükselmelerinin engellenmesi sonucunu doğuracağı (üniversitelerdeki en çok sıkıntı çekilen yardımcı doçentlik kadrosu, 6.3.2018 tarih ve 30352 sayılı R.G.'de yayımlanan 7100 sayılı Kanun ile kaldırmıştır.) gibi üniversite dışında görev yapan adayların başvurusu da engellenirken; bu engellenmenin hukuken geçerli sebebi ortaya konulamamıştır.

"Tanımlar" başlığı altında yer alan "Tanınmış Ulusal Yayınevi", "Tanınmış Uluslararası Yayınevi", "Uluslararası Bilimsel Toplantı" ibareleri incelendiğinde;

Doçentlik sınavı başvuru şartlarında yer alan "Tanınmış Ulusal Yayınevi" ile "Tanınmış Uluslararası Yayınevi" tanımlarındaki en az beş yıl ulusal veya uluslararası düzeyde faaliyet yürütülmesine ilişkin şart nedeniyle bu şartı yerine getirmeyen yayınevlerinin söz konusu ticari faaliyet alanına bir teşebbüs olarak girmesinin dolaylı olarak kısıtlandığı, dolayısıyla piyasadaki rekabetin engellenmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Öte yandan, "Tanınmış Uluslararası Yayınevi" tanımında yer alan yayınladığı kitapların dünyanın bilinen üniversitelerinin kataloglarında yer almasına ilişkin şartta bulunan "bilinen" ifadesinin ise muğlak ve objektiflikten uzak bir ifade olduğu da açık olup; bilimsel toplantıya katılanların %40'nın, toplantının yapıldığı ülke dışındaki bilim insanlarından oluşması gerektiği şartı getirilirken; yabancı araştırmacı bulma zorluğu dikkate alındığında; oranın %40 olarak belirlenmesinin gerekçelerinin de ortaya konulmadığı görülmektedir.

Bu durumda, Doçentlik sınavı başvuru şartlarında yer alan "Tanınmış Ulusal Yayınevi" ile "Tanınmış Uluslararası Yayınevi" tanımlarındaki şartlar ile doçent adaylarının yayın ve araştırmalarının bilimsel kalitesinin artması arasında doğrudan nasıl bir ilişkinin olduğunun ve bu düzenlemenin yapılmasına esas teşkil eden gerekçelerin ve de bilimsel toplantıya yabancı bilim adamlarının katılım oranı olarak %40'ın belirlenmesi gerekçelerinin ortaya konulmadığı anlaşıldığından "Tanınmış Ulusal Yayınevi", "Tanınmış Uluslararası Yayınevi" ile Uluslararası Bilimsel Toplantı" tanımlarında hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, 31/12/2015 tarihinde ilan edilen "Doçentlik Sınavı Başvuru Şartları"

başlıklı duyuruyla getirilen doçentlik sınav başvuru koşullarından dava konusu edilen kısımların iptali gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince Başkan Yüksel Öztürk'ün dernek ve sendika gibi, tüzüklerinde belirtilen kişi ve kuruluşlardan teşekkül eden veya bunları üye kabul eden tüzel kişilerin dava ehliyeti tespit edilirken dikkat edilmesi gereken husulardan birinin dernek ve sendikanın bütün üyelerinin menfaatinin aynı yönde olması gerekliliği olduğundan dava konusu edilen düzenleyici işleme yönelik olarak davacı sendikanın üyeleri arasında menfaat çatışması olduğu gerekçesiyle davanın ehliyet yönünden reddi gerektiği yönündeki karşı oyuna karşılık davacı sendikanın dava açma ehliyeti bulunduğuna oyçokluğuyla karar verilerek işin gereği görüldü:

Dava, Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'nca 31/12/2015 tarihinde ilan edilen "Doçentlik Sınavı Başvuru Şartları" başlıklı duyuruyla getirilen doçentlik sınav başvuru koşullarından;

a- Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri, Filoloji, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarında yapılacak başvurularda aranacak "Bilimsel Araştırma Projeleri" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarında üniversite içinde yapılan "Bilimsel Araştırma Projelerinin (BAP)" yer almamasına ilişkin eksik düzenlemenin,

b- Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri ve Matematik, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarında yapılacak başvurularda aranacak "Bilimsel Toplantı" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarında "yalnız bir bildiri" ,

c- Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri ve Matematik, Filoloji, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarında yapılacak başvurularda aranacak "Eğitim-Öğretim Faliyetleri" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarının "Doktora eğitimini tamamladıktan sonra açık, uzaktan veya yüzyüze ortamlarda verilmiş ders a) Bir dönem yüksek lisans veya doktora dersi, b) Bir dönem önlisans veya lisans dersi",

d- Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri ve Matematik, Filoloji, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarının tümünde "Tanımlar" başlığı altında yer alan "Tanınmış Ulusal Yayınevi", "Tanınmış Uluslararası Yayınevi", "Uluslararası Bilimsel Toplantı" ibarelerinin iptali istemiyle açılmıştır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Doçentlik Sınavı" başlıklı 24 maddesinde a) Doçentlik sınavı, Üniversitelerarası Kurulca yılda iki kere yapılır.

Aşağıdaki şartları haiz adaylar, Üniversitelerarası Kurulun tespit edeceği tarihe kadar, Üniversitelerarası Kurula gerekli belge ve yayınlar ile birlikte başlıca bilim dalı ile uzmanlık ve araştırma konularını da bildirerek başvururlar.

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2016/2365

Karar No : 2018/8777

b) Doçentlik sınavına başvurabilmek için aşağıdaki şartlar aranır:

1) Bir lisans diploması aldıktan sonra, doktora veya tıpta uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanmış olmak.

2) Üniversitelerarası Kurulun her bir bilim disiplininin özelliklerini dikkate alarak belirteceği görüş çerçevesinde Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirtilen şartları taşıyan özgün bilimsel yayın ve çalışmalar yapmak.

3) Yükseköğretim Kurulunun belirlediği kıstaslar çerçevesinde yapılan merkezi yabancı dil sınavında başarılı olmak. Bu sınavın, adayın bilim dalı ile ilgili olması şartı aranmaz. Bilim alanı bir yabancı dille ilgili olanlar bu sınavı başka bir yabancı dilde vermek zorundadırlar.

.....

Doçentlik sınavına ilişkin esas ve usuller, Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınmak suretiyle Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." hükmüne yer verilmiştir.

Mülga 07/02/2015 tarih ve 29260 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliği'nin 3. maddesinde "Doçentlik sınavı, Üniversitelerarası Kurulca belirlenen ve Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanan bilim/sanat alanları ve doçentlikle ilgili kriterler çerçevesinde yapılır. Bilim/sanat alanlarındaki güncellemeler izleyen dönemde, doçentlik kriterlerindeki güncellemeler ise kabul edildikleri tarihten sonraki ikinci doçentlik başvuru döneminde uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

Dava konusu Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri, Filoloji, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarında yapılacak başvurularda aranacak "Bilimsel Araştırma Projeleri" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarında üniversite içinde yapılan "Bilimsel Araştırma Projelerinin (BAP)" yer almamasına ilişkin eksik düzenleme yönünden;

Bilimsel Araştırma Projeleri" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarında a)Devam eden veya başarı ile tamamlanmış AB Çerçeve Programı Bilimsel Araştırma Projesinde koordinatör / baş araştırmacı olmak, b) Devam eden veya başarı ile tamamlanmış AB Çerçeve programı bilimsel araştırma projesinde ortak araştırmacı olmak, c) Devam eden veya başarı ile tamamlanmış a ve b dışındaki uluslararası destekli bilimsel araştırma projelerinde (derleme ve rapor hazırlama çalışmaları hariç) yürütücü olmak, d) Üniversiteler dışındaki kamu kurumlarıyla yapılan başarıyla tamamlanan veya yürütülen bilimsel araştırma projelerinde yürütücü olmak puanlandırılmış ve bu maddeden en fazla 20 puan alınabileceği kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden davacı sendika tarafından; üniversitelerin kendi içinde yaptığı bilimsel araştırma projelerinin de yukarıda yer verilen başlık kapsamında puanlanmaya dahil edilmesi ve bu yolla üniversite içinde yapılan projelerin desteklenmesi gerektiği iddiasıyla işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Dava konusu düzenleme ile AB Çerçeve programı bilimsel araştırma projelerinin desteklenmesi amacıyla doçent adaylarının bu projelerde çalışması yönünde teşvik edildiği, ayrıca her bir üniversitenin BAP projesi kriterlerinin farklı olduğu açıktır.

Doçent adaylarının kendi üniversitelerinin yaptığı projelerdeki çalışmalarının puanlandırılmasının objektif bir kritere bağlanamadığı anlaşıldığından anılan düzenlemede kamu yararı ve hizmet gerekleri ile hukuka aykırılık görülmemiştir.

Dava konusu Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri ve Matematik, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarında yapılacak başvurularda aranacak "Bilimsel Toplantı" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarında "yalnız bir bildiri" ibaresi yönünden;

"Bilimsel toplantı" başlığı altında uluslararası bilimsel toplantıda (sempozyum veya kongre) sunulan alanında bilime katkı sağlayan bildiri ve ulusal bilimsel toplantıda (sempozyum veya kongre) sunulan alanında bilime katkı sağlayan bildiri puanlandırılmış olup bu madde kapsamında en az 5 puan almanın zorunlu olduğu, en fazla 10 puan alınabileceği ve aynı toplantıda sunulan yalnız bir bildirin puanlandırılacağı kurala bağlanmıştır.

Her ne kadar davacı sendika tarafından özellikle uluslararası toplantılarda birden çok bildiri sunulmasına imkan tanınmışken sadece bir bildirin değerlendirmeye tabi tutulmasının keyfi bir uygulama olduğu iddia edilmekte ise de; aynı toplantıda sunulan bildiriler yönünden dava konusu edilen düzenleme ile yapılan sayı sınırlandırmasının doçent adaylarının daha fazla bilimsel çalışma yapmalarını teşvik edici olduğu gibi objektif bir düzenleme olduğu anlaşıldığından dava konusu edilen düzenlemenin bu kısmında kamu yararı ve hizmet gerekleri ile hukuka aykırılık görülmemiştir.

Dava konusu Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri ve Matematik, Filoloji, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarında yapılacak başvurularda aranacak "Eğitim-Öğretim Faaliyetleri" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarının "Doktora eğitimini tamamladıktan sonra açık, uzaktan veya yüzyüze ortamlarda verilmiş ders a) Bir dönem yüksek lisans veya doktora dersi, b) Bir dönem önlisans veya lisans dersi" ibareleri yönünden;

"Eğitim-Öğretim Faaliyeti" başlığı altında doktora eğitimini tamamladıktan sonra açık, uzaktan veya yüzyüze ortamlarda verilmiş ders "a) Bir dönem yüksek lisans veya doktora dersi b) Bir dönem önlisans veya lisans dersi" olarak puanlandırılmış olup bu madde kapsamında en az 2 puan almanın ya da yurtiçi veya tanınan yurtdışı yükseköğretim kurumlarında en az 2 yıl öğretim elemanı olarak çalışmış olmanın zorunlu olduğu, ayrıca bu madde kapsamında en fazla 4 puan alınabileceği kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; davacı sendika tarafından anılan doçentlik başvuru şartı ile üniversitelerin akademik kadroları dışında çalışan doçent adaylarının doçentlik sınavına başvurma imkanının ortadan kaldırıldığı ve araştırma görevlisi kadrosunda çalışan doçent adaylarının genellikle anılan derslere girmelerine üniversitelerce imkan verilmediğinden akademik yükselişlerinin engellendiği iddiasıyla işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2547 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinin (m) bendinde öğretim üyelerinin yükseköğretim kurumlarında görevli profesör, doçent ve doktor öğretim üyeleri olarak sayıldığı,

profesörlüğün en yüksek düzeydeki akademik unvana sahip kişi, doçentliğin Üniversitelerarası Kurul tarafından verilen doçentlik akademik unvanına sahip kişi ve doktor öğretim üyesinin doktora çalışmalarını başarı ile tamamlamış, tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanmış olan akademik unvana sahip kişi olarak tanımlandığı dikkate alındığında, doçentliğin akademik ünvan basamakları arasında önemli bir yere sahip olduğu ve eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumu olan üniversitelerdeki bilimsel kalitenin artırılması amacıyla doçent adaylarının hizmet gereği ders verme tecrübesine sahip olması gerektiği anlaşıldığından yukarıda yer verilen doçentlik sınavı başvuru şartında kamu yararı ve hizmet gerekleri ile hukuka aykırılık görülmemiştir.

Dava konusu Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri ve Matematik, Filoloji, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarının tümünde "Tanımlar" başlığı altında yer alan "Tanınmış Ulusal Yayınevi", "Tanınmış Uluslararası Yayınevi", "Uluslararası Bilimsel Toplantı" ibareleri yönünden;

Dava konusu edilen doçentlik sınavı başvuru şartlarının "Tanımlar" başlığı altında tanınmış ulusal yayınevinin en az beş yıl ulusal düzeyde düzenli faaliyet yürüten, yayınları Türkiye'deki üniversite kütüphanelerinde kataloglanan ve daha önce aynı alanda farklı yazarlara ait en az 20 kitap yayımlamış yayınevi; tanınmış uluslararası yayınevinin en az beş yıl uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten, yayımladığı kitaplar dünyanın bilinen üniversitelerinin kataloglarında yer alan ve aynı alanda farklı yazarlara ait en az 20 kitap yayınlamış olan yayınevi; uluslararası bilimsel toplantının konuşmacılarının en az %40'unun toplantının düzenlendiği ülke dışındaki bilim insanlarından oluştuğu bilimsel toplantı olarak tanımlandığı görülmektedir.

İdareler, normlar hiyerarşisine aykırı olmayacak şekilde, hizmet etkinliğinin sağlanması için gerekli önlemleri alma, bu kapsamda mevzuat değişikliği yapma hususunda takdir yetkisine sahiptirler. Kamu hizmetlerinin hangi koşullar altında ve nasıl yürütüleceğini önceden saptamak her zaman mümkün olmadığı için, gelişen durumlara ayak uydurmak ve ortaya çıkan ihtiyaçları karşılayabilmek amacıyla düzenleyici işlemler üzerinde gerekli değişiklikleri yapma hususunda idarelerin takdir yetkisi bulunduğu hususunda kuşku bulunmamaktadır.

İdareye tanınan bu takdir yetkisinin, idarenin keyfi olarak hareket edebileceği anlamına gelmeyeceği de izahı varestedir. Takdir yetkisinin yargısal denetimi, bu yetkinin hukuka, eşitlik ilkesine ve kamu yararına uygun olup olmadığı ile sınırlıdır.

Davalı idareler tarafından; dava konusu düzenlemenin kamu yararı ve hizmet gerekleri gözetilerek yapıldığı ve bu konuda idarenin takdir yetkisi olduğu iddia edilmekte ise de, bu iddiaları destekleyen ve düzenlemenin yapılmasına esas teşkil eden gerekçelerin ve özellikle doçent adayları bağlamında doçent adaylarının yayın ve eserlerindeki bilimsel kalitenin artırılması husununun ve bu konuya ilişkin akademik gerekliliğin varlığını ortaya koyan verilerin veya bu yöndeki akademik çevrelerden alınmış bilimsel görüşlerin dikkate alınarak düzenleme yapıldığını gösteren bilgi ve belgelerin sunulmadığı anlaşılmaktadır.

Ayrıca; doçentlik sınavı başvuru şartlarında yer alan "Tanınmış Ulusal Yayınevi" ile "Tanınmış Uluslararası Yayınevi" tanımlarındaki en az beş yıl ulusal veya uluslararası düzeyde faaliyet yürütülmesine ilişkin şart nedeniyle bu şartı yerine getirmeyen yayınevlerinin söz konusu ticari faaliyet alanına bir teşebbüs olarak girmesinin dolaylı olarak kısıtlandığı, dolayısıyla piyasadaki rekabetin engellenmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Öte yandan, "Tanınmış Uluslararası Yayınevi" tanımında yer alan yayınladığı kitapların dünyanın bilinen üniversitelerinin kataloglarında yer almasına ilişkin şartta bulunan "bilinen" ifadesinin ise muğlak ve objektiflikten uzak bir ifade olduğu da açıktır.

Bu durumda, Doçentlik sınavı başvuru şartlarında yer alan "Tanınmış Ulusal Yayınevi" ile "Tanınmış Uluslararası Yayınevi" tanımlarındaki şartlar ile doçent adaylarının yayın ve araştırmalarının bilimsel kalitesinin artması arasında doğrudan nasıl bir ilişkinin olduğunun ve bu düzenlemenin yapılmasına esas teşkil eden gerekçelerin davalı idarece ortaya konulmadığı anlaşıldığından "Tanınmış Ulusal Yayınevi" ile "Tanınmış Uluslararası Yayınevi" ibarelerinde hukuka uyarlık görülmemiştir.

Uluslararası bilimsel toplantı tanımı yönünden ise, davacı sendika tarafından her ne kadar ülke dışındaki bilim insanlarının bu toplantılarda bulunması hususunun akademisyenleri zorlayacağı ve akademik ilerlemelerinin önüne geçeceği iddia edilmekte ise de; akademik çalışmaların ulusal ve uluslararası anlamda bir bütün olduğu ve anılan uluslararası bilimsel toplantıların bilimsel gelişmeye katkı sağlamaya yönelik bilimsel istişare ortamına imkan sağladığı dikkate alındığında bu tanım yönünden kamu yararı ve hizmet gerekleri ile hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle,

1-Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri, Filoloji, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarında yapılacak başvurularda aranacak "Bilimsel Araştırma Projeleri" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarında üniversite içinde yapılan "Bilimsel Araştırma Projelerinin (BAP)" yer almamasına ilişkin eksik düzenleme yönünden oybirliğiyle davanın reddine,

2- Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri ve Matematik, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarında yapılacak başvurularda aranacak "Bilimsel Toplantı" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarında "yalnız bir bildiri" ibaresi yönünden oybirliğiyle davanın reddine,

3- Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri ve Matematik, Filoloji, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarında yapılacak başvurularda aranacak "Eğitim-Öğretim Faaliyetleri" başlığı altında düzenlenen başvuru şartlarının "Doktora eğitimini tamamladıktan sonra açık, uzaktan veya yüzyüze ortamlarda verilmiş ders a) Bir dönem yüksek lisans veya doktora dersi, b) Bir dönem önlisans veya lisans dersi" ibareleri yönünden oyçokluğuyla davanın reddine,

4- Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme, Fen Bilimleri ve Matematik, Filoloji, Hukuk, İlahiyat, Mimarlık, Planlama, Tasarım, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri, Spor Bilimleri Temel Alanlarının tümünde "Tanımlar" başlığı altında yer alan "Tanınmış Ulusal Yayınevi", "Tanınmış Uluslararası Yayınevi", ibarelerinin gerekçede oyçokluğuyla iptaline, "Uluslararası Bilimsel Toplantı" ibaresi yönünden ise oybirliğiyle davanın reddine

5-Davanın kısmen iptal, kısmen ret ile sonuçlanması nedeniyle aşağıda dökümü gösterilen 405,60 TL yargılama giderinin yarısı olan 202,80 TL'lik kısmının davacı üzerinde bırakılmasına ve kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.980,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idarelere verilmesine, yargılama giderlerinin diğer yarısı olan 202,80 TL'lik kısmı ile kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.980,00 TL vekalet ücretinin davalı idarelerden alınarak davacıya verilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 20/12/2018 tarihinde karar verildi.

Başkan
Yüksel
ÖZTÜRK
(X)

Üye
Ali İhsan
ŞAHİN
(XX)

Üye
Ahmet Yahya
ÖZDEMİR

Üye
Yücel
BULMUŞ
(XX)

Üye
Tülay
BULGURCU

YARGILAMA GİDERLERİ :

Harçlar	: 158,10 TL
Posta Gideri	: 247,50 TL
Toplam	: 405,60 TL

